

ЧОРТКІВ

Тернопільська область

КЛЮЧОВІ ОБ'ЄКТИ

- 1) костел св. Станіслава;
- 2) годинникова вежа;
- 3) церква Успіння;
- 4) церква Вознесіння;
- 5) синагога Нова.

ОПИС КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ

Чортків – місто, в якому переплелось чимало різних культур, і всі вони по-своєму сприяли його розвитку й становленню, зрештою, зробили його таким, яким ми бачимо зараз. Синергію української, єврейської, австрійської та польської культур спостерігає кожен, здійснюючи прогулянку затишними вуличками старовинного Чорткова.

Окрасою міста є архітектурні споруди XVII–XXI ст.: 84 будівлі мають статус пам'яток архітектури місцевого значення.

Найдавнішим об'єктом культурної спадщини міста є Чортківський замок (1610).

Знаковими візитівками міста є костел св. Станіслава та годинникова вежа.

Саме в Чорткові відбувся знаменитий «Тигровий скок» або «Чортківська офензива» (із 7 по 28 червня 1919).

Із містом пов'язані такі відомі імена, як Карл Еміль Француз, Саша (Олександр) Блондер (Szaje Blonder), Яків Гніздовський, Давид Моше Фрідман, Леопольд Левицький, Василь Махно, Катерина Рубчакова, Богдан Гаврилишин та ін.

ОБ'ЄКТИ СПІЛЬНОЇ БАГАТОНАЦІОНАЛЬНОЇ ТА БАГАТОКУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ

Торгові ряди, побудовані у XIX ст. на Ринковій площі (масштабні ярмарки у Чорткові відомі ще з XVII ст., саме вони сприяли відносинам і спілкуванню представників різних національностей на одній території. Це дійство описане у творах Карла Еміля Францоza (оповідання «Ярмарок у Барнові»).

ПОРАДИ ТУРИСТАМ

Чортківська міська рада (інформація для туристів на веб-сайті). <https://www.chortkivmr.gov.ua/turystu/>

Найпопулярніші серед туристів історичні й культурні об'єкти в Чорткові (<https://www.chortkivmr.gov.ua/turystu/top-10/>): церква Вознесіння Господнього (вул. Залізнична, 83); церква Успіння Пресвятої Богородиці (вул. Церковна, 12); костел св. мученика єпископа Станіслава і Матері Божої Святого Розарію (вул. Шевченка, 2); замок Гольських (вул. Замкова); церква Святої Покрови (вул. Олени Теліги, 16); годинникова вежа та торгові ряди (пл. Ринок, 18); Міська ратуша (вул. Шевченка, 21); монастир сестер Милосердя, церква Непорочного Зачаття Пресвятої Діви Марії (вул. Монастирська, 1); будинок та аптека бургомістра Людвіга Носса; будинок «Соколів» (вул. Івана Франка).

Екскурсроводи: <https://www.chortkivmr.gov.ua/turystu/rekomendovani-ekskursovody/>

Де зупинитися в місті: <https://www.chortkivmr.gov.ua/turystu/perebuvannya/goteli-moteli-hostely/>

Заклади харчування: <https://www.chortkivmr.gov.ua/turystu/perebuvannya/restorany-bary-paby/>

Туристичні маршрути: <https://www.chortkivmr.gov.ua/turystu/marshruty/turystychni-marshruty/>

Музеї міста: <https://www.chortkivmr.gov.ua/turystu/muzeyi-mista/>

ЩО ПОЧИТАТИ ПРО МІСЦЕВІСТЬ ТА ПАМ'ЯТКИ

Бондаренко С. Домініканський костел у Чорткові. URL: <https://www.ukraine-is.com/uk/dominikanskij-kostel-u-chortkovi/>

Дєдик О.Г. Чортківська офензива: у 2 ч. Львів: Астролябія, 2013.

Замки та храми України. URL: <https://castles.com.ua/ciortkiv.html>

Лякуш Т. 5 локацій Чорткова, куди варто зводити людину, яка вперше у нашому місті. URL: <https://chortkiv.city/read/rating/12141/1/5-lokacij-chortkova-kudi-var-to-zvoditi-lyudinu-yaka-vpershe-u-nashomu-misti>

Махно В. Француз із Чорткова. URL: <https://www.istpravda.com.ua/columns/2012/12/6/102728/>

Наджога Н. Реліквія Чорткова: всередині і навколо костелу Матері Божої Святого Розарію та святого Станіслава. URL: <https://politerno.com.ua/2019/11/23/relieviya-chortkova-vseredyni-i-navkolo-kostelu-materi-bozhoyi-svyatogo-rozariyu-ta-svyatogo-stanislava/>

Полюхович Д. Чортків без чортів. URL: <https://zbruc.eu/node/37331>

Степаненко О. Піонер краєзнавства та туризму: до 110-ї річниці від дня народження професора Йозефа Опацького. URL: <http://greenworld.in.ua/index.php?id=1352579035>

Федоришин П. Світло і тіні чортківських замків: сторінками історії міста (XI–XVIII ст.). Тернопіль: Терно-граф, 2019. Кн. 1. 831 с.

Чортків. URL: <http://andy-travel.com.ua/region/chortkiv>

Чортків. Карта історико-культурної спадщини. URL: <http://shtetlroutes.eu/uk/chortkiv-cultural-heritage-card/>

АПТЕКА ЛЮДВІГА НОССА

Пам'ятка архітектури
місцевого значення

Охоронний номер: № 73-м
Тип об'єкта: Споруди
Вид об'єкта: Історична
Сучасна адреса: 48501, Тернопільська обл., м. Чортків,
вул. Степана Бандери, 20
Геолокація: 49.019391, 25.796000
Датування об'єкта: 1905 р.
Стан пам'ятки: Аварійний стан (пам'ятка потребує
капітального ремонту)

ІСТОРИЯ ОБ'ЄКТА

Засновано 1905 року. Приміщення аптеки № 143 (як її називають в народі – аптека Носса) і має історичну цінність. Сама будівля є пам'яткою архітектури місцевого значення.

Інтер'єр аптеки збережений ще від часів відкриття закладу.

ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНА ЦІННІСТЬ ПАМ'ЯТКИ

Власник аптеки бургомістр Людвіг Носс – шанована постать у місті. За часів його правління Чортків розбудувався, розвинулась інфраструктура, економіка й культура. І саме цей заклад згадується як прихисток у порятунку єврейської дівчинки в книзі спогадів Марти Вінтер-Горен «Донечка, про яку ми завжди мріяли. Історія Марти». А отже, він має й меморіальне, пам'ятне значення про трагедію Голокосту.

ЯК ОБ'ЄКТ ВИКОРИСТОВУЄТЬСЯ СЬОГОДНІ

Нині в будівлі діють установи: Чортківський місцевий центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги; відділення Приватбанку; Управління державної казначейської служби України у Чортківському районі Тернопільської області; відділ освіти Чортківської РДА; Чортківська обласна комунальна центральна районна аптека № 143.

ЯК ВІДВІДАТИ

Відчинено з 8:00 до 20:00 (понеділок – п'ятниця), з 9:00 до 17:00 (субота).

Автентичний для початку ХХ ст. інтер'єр аптеки з відповідним облаштуванням.

ПРОЄКТИ ТА ІНІЦІАТИВИ, СПРЯМОВАНІ НА АКТУАЛІЗАЦІЮ ОБ'ЄКТА

Надання аптеці № 143 статусу «Аптека-музей» (у процесі).

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

В унікальній аптеці Чорткова готують ліки за прадавніми рецептами. URL: <https://teren.in.ua/2015/09/21/v-unikalniy-aptetsi-chortkova-hotuyut-liky-za-pradavnimi-retseptamy/>

Погорецький В. Історія Марти Вінтер нарешті повернулася до Чорткова – міста, у якому вона починалась. URL: <http://zolotapektoral.te.ua/istoriya-marti-vinter-naresh-ti-poверну/>

Свистун Я. Історія з минувшини: як син торговця свиньми з Тернопільщини став фармацевтом, архітектором, дизайнером, господарником і політиком. URL: <https://www.0352.ua/news/2313027/istoria-z-minuvsini-ak-sin-torgovca-svinmi-z-ternopilsini-stav-farmaceutvom-arhitektorom-dizajnerom-gospodarnikom-i-politikom-foto>

У Чорткові виявили цікаву знахідку.

URL: <http://dumay.org.ua/2019/03/u-chortkovi-vyavyly-tsikavu-znahidku-foto/>